

1941 Henting av flybensin

20. januar 1941 nødlandet et tysk fly på Brennrya ved Skarven. Flyet var en He111H-5 tilhørende Westa 5, 2/St/JG71 (Wetterkundsstaffel), som hadde tatt av fra Værnes. En eller flere av mannskapet tok seg fram til Selbu via en overnatting i Cappelenhytta ved Svartåsfossen like øst for Stråsjøen. Den nåværende eier av Cappelenhytta, Gunnar Sørum, Trondheim, har i telefon til Alf Tørum bekreftet at tyskere overnattet i hytta og ble til dels behandlet av hans bestefar, dr. Cappelen.

Alf Tørum sin filleonkel, Halvdan Bjørnstad, var urmaker i Selbu. Han anså flybensin som et godt rensmiddel for klokker og så muligheten for kanskje å kunne hente ned noe av bensinen fra det styrtede flyet. Han hadde i flere år sammen med blant annet Birger Tørum (far til Alf) og Ola Kvellaune jaktet på rype, med losji på Øvre Stubbvollen, litt vest for Store Kvern fjellvatnet, og de var derfor godt kjent i området for nødlandingen. Sammen dro disse tre i påska 1941 innover for å se om det var noe flybensin å hente. De overnattet på Øvre Stubbvollen. Birger Tørum hadde en skikjelke som han hadde laget for å dra ungene i. «Dragene» for skikjelken var lange bambus fiskestenger. Denne skikjelken brakte nå Birger med seg for å frakte flybensinen i.

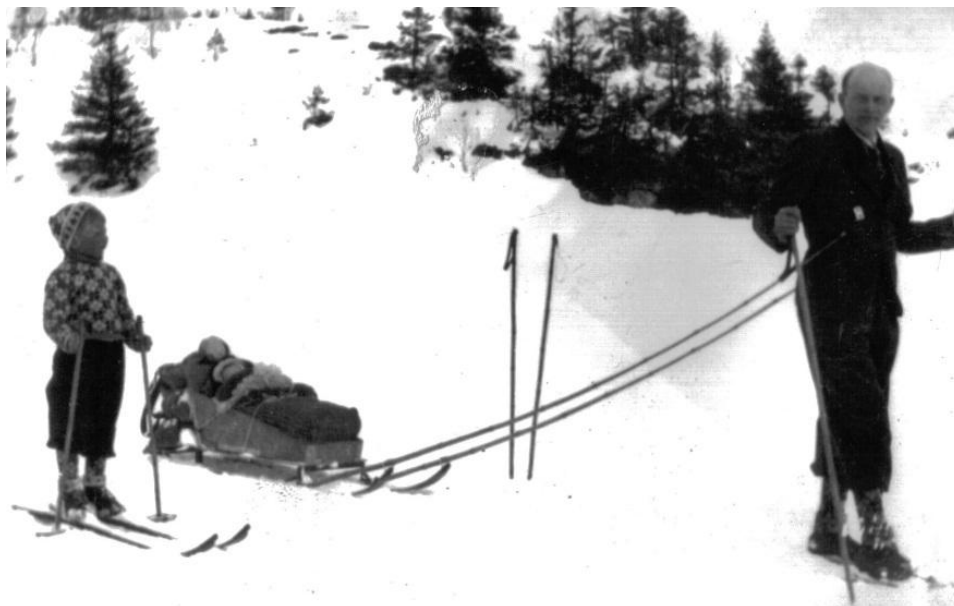

Alf Tørum, som fortalte meg denne historien straks før han døde den 16. desember 2013

De kom opp til flyet tidlig på morgenen og fylte opp flasker med flybensin som de plasserte på skikjelken. Da andre også begynte å ankomme mot flyet surret de fast flaskene og dro skyndsomt unna. Været var overskyet og ujevnheter i terrenget var visket ut, typisk situasjon for "whiteout". Birger Tørum, som dro skikjelken, rente seg derfor ut over en ufs på nedturen. Det ble bråstopp, kjelken gjorde en salto over Birger, bambusstengene knakk og kjelken fortsatte på egen hånd nedover mot Kvern fjellvatnet. Birger Tørum refererte ofte i ettertid til urmakerens fortvilte utsagn: «Å, flybensinen!».

Så ble det å følge sporene til kjelken, som de fant nesten nede på Kvern fjellvatnet. Til urmakerens store lettelse var ikke en eneste flaske med flybensin knust!

Men det tok sin tid å bøte på dragene. Alf Tørum husker at far hans kom hjem med kjelken og de bøtte dragene: De hadde funnet noen passelige tynne bjørkestranger som de ved surringer hadde skjøtt bambusdragene med.

Alf (f.1933), i kjelken hans søster, Gunvor (f.1937) og hans far, Birger Tørum med skikjelken som ble brukt til å hente flybensinen med

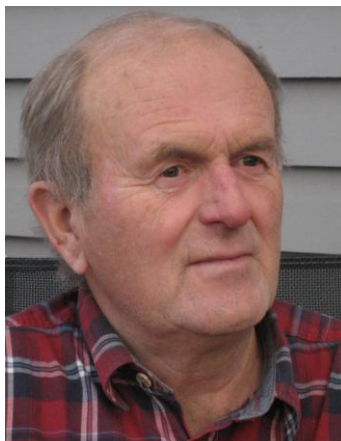
Sommeren 1945 var Alf Tørum med sine foreldre og et annet ektepar fra Selbu på tur til Øvre Stubbvollen. De lå et par dager der før de gikk innover mot Stormoen, Storerikvolden, Sylstasjonen, Nedalen og Vektarstua. Alf erindrer hvor glad han var da han fikk kjøpe sjokolade på Sylstasjonen. Under oppholdet på Øvre Stubbevolden oppsøkte de også vrakrestene av flyet på Brennrya. Birger Tørum fant en panserplate som han trodde ville passe som lem for det ene vinduet på Øvre Stubbvoll. Følgelig bar han den tunge plata ned til volden. Den passet perfekt, slik som bildet her viser.

Panserplate fra tysk fly, He111H-5, havarett 20.1.1941 på Brennrya ved Storskarven. Foto Arnold Tørum, den 15.4.2007 på Øvre Stubbvollen, Høystakken, Selbu

Panserplaten fra det tyske flyet som nødlandet på Brennrya, er brukt som vinduslem på Øvre Stubbvollen. Foto: Arnold Tørum, 15.04.2007.

Alf Tørum var professor ved NTH, og søskenbarn med Arnold Tørum i Selbu og bror av Anne-Kari Tørum Sætre (f. 1943) i Elvran. For øvrig vises det til tidligere kapittel om nødlandingen på Skarvan. Se *Stjørdalens krønike*, bind 5, side 69.

Arnold Tørum